

LHB-förbundets synpunkter på en hbtqi-strategisk handlingsplan

Om oss

LHB-förbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden förening för lesbiska, homo- och bisexuella.

Regeringen bör inte inrätta någon hbtqi-strategisk handlingsplan.

Den strategi från 2014 som fortfarande gäller formuleras såhär: "Det övergripande målet för strategin är lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck." (*En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck*, Regeringskansliet, s. 18) Vi ställer oss till fullo bakom detta mål. Däremot anser vi inte att det bäst uppnås genom att särbehandla en falskt homogeniserad grupp "hbtqi-personer" som om de delade samma särskilda behov och intressen. Vi anser att den grundläggande principen om likabehandling bör upprätthållas och att en särskild handlingsplan för "hbtqi-personer" riskerar att motverka sitt syfte. Vi ser inte att tidigare handlingsplaner över huvud taget gynnar de grupper vi företräder: lesbiska, homo- och bisexuella.

I strategin från 2014 står det vidare: "De insatser som aviseras i strategin bör därför kompletteras och justeras allteftersom kunskapen ökar och effekterna av vidtagna insatser kan bedömas." (s. 18) Vi kräver att en objektiv utvärdering av hittills vidtagna åtgärder ur tidigare handlingsplaner görs av externa, oberoende aktörer enligt vedertagen vetenskaplig metod, innan en ny handlingsplan upprättas. En sådan utredning måste ta hänsyn till effekterna för *alla* grupper under hbtqi-paraplyet uppdelat på kön, inklusive eventuella oförutsedda eller negativa effekter. Regeringen måste acceptera att rekommendationen baserad på utredningen kan bli att helt avskaffa strategin och därtill hörande handlingsplaner.

Det bör inte finnas några hbtqi-strategiska myndigheter.

Allt fler myndigheter utses till hbtqi-strategiska myndigheter trots att deras huvudsakliga uppdrag ligger långt ifrån området. Det innebär en otillbörlig politisk detaljstyrning av myndighetsarbetet. Eventuella åtgärder som berör gruppen "hbtqi-personer" bör initieras och genomföras efter behov identifierade i relation till varje enskild undergrupp och samhällsområde, inte som svar på en övergripande politisk vision. Vi ser som företrädare för lesbiska, homo- och bisexuellas intressen inget behov av hbtqi-strategiska myndigheter. Risken med att utse sådana myndigheter och samordna dem i ett nätverk är att det ytterligare befäster en ideologisk likriktning som inte alls gynnar den större gruppen "hbtqi-personer" i all sin behovs-, erfarenhets- och åskådningsmässiga mångfald. Vi ser att det uppstår en självförstärkande rundgång mellan dessa myndigheter och en begränsad grupp externa aktörer och intressenter, där man gärna hänvisar till varandras rapporter. Dessa rapporter är i sin tur ofta skrivna av samma fåtal aktivister och uppdragsforskare som hoppar runt mellan

organisationer. Samma illa underbyggda påståenden och ideologiskt drivna begreppsförklaringar dyker upp överallt i stället för att ny kunskap genereras eller prövas.

Hbtqi-akronymen bör inte användas i myndighetsarbete eller politiska styrdokument.

Akronymen "hbtqi" anger inte någon naturligt sammanhängande grupp utan en ideologiskt motiverad, artificiell enhet som kväser meningsmotsättningar och skyler över rättighetskonflikter. Ju fler bokstäver som läggs till desto svårare blir det att på ett seriöst sätt företräda hela gruppens intressen. I den ännu gällande strategin från 2014 används endast akronymen "hbt-personer"; redan det en problematisk sammanslagning som gör gällande att personer med samkönad sexuell läggning och personer med transidentitet tillhör en sammanhållen grupp med gemensamma intressen. Vi ser det som mycket viktigt att se till olikheterna mellan homo- och bisexuella kvinnor och män, transkvinnor och transmän. Ibland kan diskriminering av dessa grupper sammanfalla medan det i andra fall kan uppstå direkta intressekonflikter, som vid tillträde till könsseparerade utrymmen. Vi vill också framhålla vikten av könsseparerade data för jämställdhetsarbetet även inom detta område.

Den senaste handlingsplanen visar tydligt problemen med att lägga till ett q för "queer" till akronymen. Det sker en glidning där "queerpersoner" dels är en grupp bland andra under paraplyet, och queerteori dels görs till ett överordnat ideologiskt perspektiv för hela planen. Som beteckning på en grupp eller identitet kan "queer" avse flera olika saker: 1) en överflödig synonym för "hbt-personer", som ju redan täcks in, 2) diverse sexuella praktiker och preferenser som *inte* täcks in av strategin eller utgör diskrimineringsgrunder, och som ibland innebär lagbrott, exempelvis polyamori, kinks och fetischer, sexuell dragnig till barn eller djur samt betald våldtäkt ("sexköp"), 3) ett identitetspolitiskt motiverat avståndstagande till kategoriseringar baserade på kön och sexualitet, som alltså står i direkt motsättning till "hbt". Queerteori går i grunden ut på att utmana och ifrågasätta alla normer, lagar, gränser och kategorier, vilket lämpar sig synnerligen illa i statlig myndighetsutövning. Prioriteringen av "queer" underminerar diskrimineringsgrunderna kön ("kvinna eller man") och sexuell läggning ("homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning") och motarbetar homo- och bisexuella samt transpersoner genom att vilja upphäva dessa kategorier.

Vad gäller i:et för "intersexpersoner" lägger det till ytterligare en grupp som har mycket litet gemensamt med de övriga. "Intersex" är ett omstritt, politiskt laddat och delvis utdaterat ord för olika avvikelser i könsutvecklingen (DSD:er). Dessa har ingenting med vare sig sexuell läggning eller transidentitet att göra. De gemensamma nämnarna är att personer med DSD:er kan trakasseras på grund av sitt annorlunda och könsatypiska utseende, samt att de ibland kan ha behov av att ändra folkbokföringskön om den ursprungliga könsbestämningen visar sig inte stämma med självuppfattningen. Det bör dock framhållas att avvikelserna ofta är små och inte nödvändigtvis märks utåt, utan kan yttra sig som exempelvis infertilitet. Att "intersex" har lagts till akronymen beror på en internationell trend, inte på en önskan från lokala patientorganisationer för personer med DSD:er. Det är mycket viktigt att se till gruppens egna unika behov i vad som övervägande är en medicinsk fråga.

Politiska åtgärder ska bygga på välunderbyggd och opartisk forskning och kunskapsproduktion.

Vi vill att politiska åtgärder för gruppen "hbtqi-personer" bygger på högkvalitativ forskning, i möjligaste mån på representativa befolkningsurval. Rekommendationer om medicinsk behandling eller hälsofrämjande åtgärder måste bygga på forskning av högsta kvalitet med kontrollgrupper och

långsiktig uppföljning, inte på självrapportering eller anonyma enkäter. Vi vill inte se att mer resurser läggs på uppdragsforskning för myndigheter, små icke-representativa studier genomförda av hbtqi-organisationer eller liknande lågkvalitativa kunskapsunderlag. Vi vill inte heller se riktade forskningssatsningar som föreskriver en hopklumpning av gruppen "hbtqi-personer" eller användning av vissa teoretiska perspektiv som queerteori, normkritik eller minoritetsstressmodellen. Forskningen måste vara fri.

Vid eventuella enkätstudier är det av yttersta vikt att kön (folkbokföringskön och/eller biologiskt kön) separeras från frågor om transidentitet eller transerfarenhet. Könstillhörighet bör absolut inte blandas ihop med eller definieras om till "könsidentitet". Vid frågan om könstillhörighet bör endast alternativen "kvinna" och "man" finnas för att undvika förvirring och missvisande svar. Vid eventuella kartläggningar av sexuella minoriteter räcker det inte med att fråga hur den svarande själv definierar sin sexuella läggning. Även faktiska sexuella praktiker och preferenser samt relationsstatus och relationserfarenheter på kort och lång sikt behöver efterfrågas för att få en rättvisande bild av vad den självdefinierade sexualiteten faktiskt innebär. Att ställa mer specifika frågor skulle kunna ge ökad klarhet i exempelvis den ökande gruppen unga kvinnor som definierar sig som "bis sexuella", samt även de betydande grupper som svarar "annat", "vet inte" eller liknande. Oklara svar som dessa räknas alltför ofta in under hbtqi-paraplyet, trots att det kan handla om att inte förstå frågan eller inte vilja svara.

Politiska styrdokument bör inte innehålla ideologiskt nyspråk som "cisperson".

Relaterat till punkterna ovan vänder vi oss emot användningen av ideologiskt motiverad terminologi som "queer", "cisperson" och "tvåkönsnorm" i politiska strategier och handlingsplaner. Denna typ av dokument bör bygga på vedertagen kunskap och allmänt etablerat språkbruk för att inte verka exkluderande. I strategin från 2014 står det: "En cisperson känner sig bekväm i det kön som registrerades i folkbokföringen när han eller hon föddes och identifierar sig och uttrycker sig i enlighet med normen för det från födseln bokförda könet." (s. 10) Det är nog mycket få som känner igen sig i denna beskrivning av att aktivt identifiera sig med och uttrycka könsnormer. De flesta skulle nog snarare uppfatta beskrivningen som kränkande om den tillskrevs dem. Men detta är just vad som görs i nästa mening, där det står att "cispersoner" också används synonymt med "den övriga befolkningen". Detta är särskilt anmärkningsvärt när det kommer ur en ideologi som värderar individens självdefinition så högt. Tydligt gäller respekten för självidentifikation bara vissa, då transpersoner definieras som "personer som inte upplever sig om cispersoner".

Det nya binära begreppspar cis/trans (där "transpersoner" värderas högst och till skillnad från "cispersoner" ges rätten till självdefinition) ersätter begreppspar man/kvinna inom denna ideologi, där mänsklig könsskillnad är tabubelagt. Syftet är framför allt att definiera "cispersoner" som förtryckare och "transpersoner" som förtryckta, oavsett andra omständigheter som kön och klass. Den mest påtagliga effekten blir att "ciskvinnor" kan beskrivas som privilegierade i relation till "transkvinnor" och en feministisk maktanalys avfärdas. Konkret leder detta bland annat till att män som identifierar sig som "lesbiska" och önskar tillträde till lesbiska sammanhang och sexualpartners ges tolkningsföreträde över lesbiska kvinnor som önskar definiera sin egen sexualitet och värna sin integritet och sina rättigheter. Lesbiska, bögar och andra minoriteters yttrande- och organisationsfrihet inskränks i "inkluderingsens" namn med hjälp av kränkande etiketter som "cisperson". Vi vägrar att godta detta.

RFSL:s politiska inflytande måste begränsas och balanseras mot andra intressenter.

RFSL (inklusive RFSL Ungdom och RFSU) har fått en mycket märklig särställning i den svenska offentligheten. Trots att de i grunden är en intresseförening behandlas de som en expertinstans och i vissa sammanhang närmast som en myndighet, men utan motsvarande krav på insyn eller ansvar. Vi är mycket tveksamma till att organisationen lever upp till sin expertroll eller sitt mandat att företräda gruppen "hbtqi-personer". Det finns inget krav på att vara "hbtqi-person" för att gå med i RFSL och det är alltså snarare så att organisationen hämtar sitt stöd från "allierade" som ställer sig bakom deras ideologi. Det finns heller ingen möjlighet för oliktänkande hbtqi-personer att göra sig hörda inom organisationen, som framkommit bland annat av SVT-dokumentären *Transkriget*. De personer som företräder RFSL har ingen särskild vetenskaplig eller annan relevant kompetens och det informationsmaterial de producerar har snarare karaktären av politisk propaganda. De är också notoriskt dåliga på att ställa upp på debatter och diskussioner kring de frågor de driver och tycks föredra att lobba bakom kulisserna. Ifrågasättande och kritik som utgör en grundläggande del av det demokratiska samtalet omdefinieras till "desinformation", "hat" och "hot". Det är mycket märkligt att denna och liknande föreningar tilldelas enorma statliga bidrag för att finansiera politisk lobbying. Det är fint att politiker vill lyssna till civilsamhällets företrädare, men det uppnås inte genom att bara konsultera professionella aktivister inom stora, internationellt likriktade lobbyorganisationer. För att demokratisera civilsamhället behöver man rensa bort föreningsbidrag som gynnar de stora och etablerade och som går till påverkansarbete snarare än konkret verksamhet.

Bindande internationella överenskommelser ska inte sammanblandas med lobbydokument.

Det finns vissa dokument om mänskliga rättigheter som Sverige har förbundit sig att följa, exempelvis Kvinnokonventionen, Barnkonventionen och Istanbulkonventionen. Dessutom finns en gråzon av prejudicerande rättsfall i Europadomstolen och liknande som influerar svensk rätt och policy. Därutöver finns en uppsjö av policydokument från diverse aktivistgrupper och lobbyorganisationer som saknar formell status men ändå har fått ett oproportionerligt inflytande över svensk politik på hbtqi-området. Hit hör Yogyakartaprinциperna, ett aktivistdokument som aldrig antagits och som innehåller diverse långtgående, radikala önskemål som att helt avskaffa folkbokföringskän, vilket går stick i stäv med antagna principer för jämställdhets- och antidiskrimineringsarbete. Hit hör också WPATH och dess lokalavdelning EPATH, som utger sig för att vara en professionell medicinsk organisation och utfärdar "standards of care" för könsdysforivård. Om man tittar på dessa "standards of care" är de dock långtifrån seriösa eller underbyggda med medicinsk evidens, utan avser framför allt att all önskad hormonbehandling och kosmetisk kirurgi ska subventioneras och att vårdgivare aldrig ska kunna stämmas för felbehandling. I den senaste versionen (version 8) finns inga rekommenderade åldersgränser för irreversibla behandlingar, inte heller psykiatriska tillstånd som multipla personligheter eller mutism ska utgöra hinder för behandling enligt "informerat samtycke", "eunuck" (främst en sexuell fetisch) behandlas som en "könsidentitet" som kan legitimera avlägsnande av könsorganen, m.fl. absurda inslag. Inflytandet från dessa och liknande oseriösa lobbydokument behöver rensas ut ur politik och myndighetsarbete.

Sverige ska inte genomföra onödiga lagändringar bara för att "alla andra" gör det.

Det paket av lagändringar som förespråkas av bl.a. RFSL gör det mycket tydligt att detta inte rör sig om någon lokal gräsrotsrörelse sprungen ur genuina behov utan om en toppstyrd, internationellt

koordinerad lobbykampanj. Ett exempel på detta är organisationen ILGA:s ”regnbågskarta” (Rainbow Europe Map) där målstolparna ständigt flyttas och tidigare uppnådda rättigheter och reformer graderas ner för att hetsa fram samma lagändringar i alla europeiska länder oavsett nationell kontext. Att Malta toppar listan visar att ytlig symbolpolitik gynnar korruption och att kvinnors rättigheter inte är värda någonting trots att kvinnor utgör halva målgruppen ”hbtqi-personer”. Ett annat exempel är det så kallade Dentons-dokumentet (*Only adults? Good practices in legal gender recognition for youth*) från 2019, som rekommenderar effektiva lobbystrategier för att snabbt få igenom lagändringar utan folkligt stöd eller förankring. Dessa mindre demokratiska strategier, som att undvika offentlig debatt och lobba hårt på ungdomspolitik, har även använts flitigt i Sverige.

I det paket som för närvarande förespråkas av etablerade hbtqi-organisationer ingår framför allt självdefinition av (juridiskt) kön (”self-ID”), förbud av ”konverteringsterapi” (i Sverige utvidgat till ”omvändelseförsök”) samt hatbrottslagstiftning som utgör långtgående inskränkningar av yttrandefriheten. Vi är starkt emot alla dessa lagförslag då de riskerar att göra mer skada än nytta för lesbiska, homo- och bisexuella. Vad gäller ändring av folkbokföringskøn, som i Sverige föreslås förenklas till ett enklare psykologutlåtande med sänkt åldersgräns till 16 år, ser vi dels att det riskerar att leda fler unga homo- och bisexuella in på social och medicinsk transition, dels att det urholkar lesbiskas och bögars rätt till könseparatistisk särorganisering och till att definiera sin egen exklusivt samkönade sexualitet. En radikalt förenklad ändring av folkbokföringskøn riskerar också att leda till försämrade statistik om minoritetsgrupper. Vad gäller ”omvändelseförsök” ställer vi oss helt bakom utredarnas rekommendation om att inte införa något förbud, som vi har framfört i vårt remissvar. Vi ser att en sådan lag riskerar att motverka sitt syfte och uppmuntra till snarare än förhindra medicinsk konvertering av homosexuella, under täckmanteln ”transvård” och ”bekräftande av könsidentitet”. Vad gäller hatbrottslagstiftning ser vi med oro på utvecklingen i andra länder och hoppas att Sverige ska ta sitt förnuft till fånga innan liknande förslag framförs. Redan idag dömer DO på ett sådant sätt i diskrimineringsärenden att enskildas grundläggande yttrande- och trosfrihet hotas. Vi tror att ett fritt, öppet och tolerant samhälle är det absolut mest gynnsamma för sexuella och andra minoriteter. Åsiktsyttringar som kan uppfattas som kränkande måste accepteras inom ramen för ett sådant demokratiskt samhälle. Statligt sanktionerade åsiktsföljelser utgör ett grundläggande hot mot demokratin och banar vägen för totalitarism.

Vi svarar gärna på frågor och ger källor på de synpunkter vi har tagit upp.

Linn Saarinen

Ordförande i LHB-förbundet

<https://lhbsverige.se/>

info@lhbsverige.se